

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 5. Venite ad me omnes qui laboratis, &c. Sic laborantes Christus
reficit, non ut labor ipsis deficiat, sed ne ipsi laborantes labori suo
deficiant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

FERIA QUINTA.
DE ADEVNDO DOMINO IN
ADVERSIS.

Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & Ego reficiam vos. Matth. 10.

VERITAS PRACTICA

Sic laborantes Christus reficit, non ut labor ipsis deficiat, sed ne ipsi laborantes, labori suo deficiant.

RATIO EST, Quia Christus laborantes & oneratos reficit, quo sensu & modo ipsi est gloriosus, & nobis utilis.

Et gloriosus Christo est, & nobis utilis sic quo dictum est sensu & modo, laborantes reficere.

Ergo sic eos reficit, non ut labor ipsis deficiat, sed ne ipsi laborantes labori suo deficiant! Quod quam sit scien utile, patet ex discursu.

I. PUNCTUM.

SATIS Christo non fuit contra prospera suos instruere nisi & contra quamvis adversa roboraret. ut quod postea docebat Apostolus, in omnibus exhibens semetipsum sicut Dei ministros, in multa patientia, in virtute Dei, per arma iustitia, à dextris & à sinistris. Quæ quidem dextra & sinistra non sunt illa tantum externa bona & mala mundi quæ cunctis eveniunt hominibus, & quæ parum movent viros Sapientes & perfectos; sed sunt illa etiam interna & domestica quæ quique sanctiores patiuntur; seu potius, dextra & sinistra quædam manus interior intelligitur quæ utraque nobis sic est utendum, ut non minus sinistra fortes quam dextra firmus. Sic præclare apud Cassianum Theodorus Abbas: *Quibus, inquit, partibus, & ut ita dixerim manibus insoriorem hominem nostrum subsistere providemus, nec cuiquam sanctorum carere hac sinistra quam discimus potest; sed in hoc virtus perfecta discernitur, si utramque in dexteram bene usendo convertat, id est, si neque prospera effervat, nec deprimatur adversis, sed utrobique constans ex neutro visum, ex utroque virtutem eliciat.*

Quem in sensum Christus Dominus, post-

quam ut dictum est, de bono prosperitatis usum suos edocuit, quomodo etiam in virtutem adversa converterent, opportunè instruxit. Sic enim invitat omnes qui laborant & onerati sunt ut ad se confidenter accedant, & sic eis promittit se illos refecturum, non ut illorum laborem omnino tollat, nam sic & illorum virtutem & virtutis meritum tollerent; sed ut potius magis laboraret magis liberè, magis liberè, magis fructuosè. Dici quidem posset esse beatitudo æterna qua suos Christus reficeret: Nec aberraret à vero qui diceret onus esse Mosaicæ legis quo suos aliquando sublevaret: Nec denique negari debet sic Christum ad se accedentes solitum esse reficere, ut non minus animo quam corpore sani discederent. At verò quod dictum est de virtute à laboribus educenda, & de subsidiis à Christo Domino referendis ut labores utilius tolerentur, magis Evangelio congruit, magis divino conforme est instituto, magis ordinariæ respondet providentiæ qua suos Christus ita exonerat & adversis liberat, non ut adversa non sentiant, sed ut libenter sentiant & tolerant.

Quod in primis certè sciendum est & omnino intelligendum, ne si forte in adversis dum ad Christum te vocantem accederes, nec te tuis adversis liberatum sentires, minus bene de illo cogitares quasi qui promissa non compleret. Non sic inertes & dissoluti, non sic Christus ad desideria nos omnes vocat cum nos omnes ad se vocat. Non sic laborantes & oneratos reficere dicendus est, ut omnis eis labor & omne onus deficiat: sed ne ipsi potius suo deficiant oneri & labori; Quod sane ratio hæc quæ assertur satis evidenter demonstrat: Nam illo ipso sensu & modo Christum laborantes reficere, fides & ratio facile suadent quo cætera facit omnia, quo ipsi scilicet videtur & gloriosius, & nobis fortè utilis. Licet enim Christus dixerit se non querere suam gloriam, non quasi homo, non quasi humanam & temporalem, non quasi aliam à Deo Patre querere gloriam intelligendus est, nam

Ecce

ut erat Deus non poterat non divinam in omnibus suis querere gloriam. Quem enim alium habere finem præter se dicendus ille est, qui non minus est finis omnium quam illorum principium: & de quo propterea scribitur, *universo propter semetipsum operatus est?* Quid autem aliud sibi tanquam sui finem operis potest Deus querere quam gloriam, cum voluptas, gaudium, & alia bona quæ animo possidentur, interna sint & quibus crescere non possit Deus: sit verò gloria bonum externum aliquod quo quidem in se Deus nec potest crescere ut major inde sit, sed in nobis quodammodo & exterius crescit, quatenus ille qui latebat ignotus, agnoscitur, honoratur, invocatur & colitur, Unde ipse Is. 43. *Deus, omnem, inquit, qui invocat nomen meum, in gloriam meam creavit eum, formavi eum & feci eum.*

Sic apud sanctus Augustinus ad illa Christi D. Verba: *Vos me vocatis magister & Domine, & benedicitis, PERICULOSUM est, inquit, sibi placere, cui cavendum est superbiere. Ille autem qui super omnia est, quantumcumque se laudet, non extollit se. Nobis namque expedit Deum nosse, non illi, nec eum quisquis cognoscere si nos se induit, ut ipse qui novit.*

Ex quibus verbis, Divus Thomas manifestè concludit aliud quod prima hac propositione continetur de utilitate nostra simul cum divina conjunctam gloria; Nam si Deum querere suam gloriam nihil aliud sit quam se nobis notum facere, quid utilius nobis potest accidere quam Deum nosse & amare? Quid porro apertius manifestet hanc nobis utilitatem à Christo queri, cum hæc nostra utilitas sit indivisa & inseparabilis ab ipsa divina gloria quam semper Christus querit?

Est id autem quod majorem quam posset querere gloriam ac nostram utilitatem non semper querat Deus, cum multò plures mundos ac hominès posset condere à quibus gloriosus coleretur, nil obstat tamen quo minus verè dicatur quidquid agit hoc agere modo quo est ipsi gloriosus, & nobis utilis: nam cum aliud sibi agendum esse non judicet neque velit, profectò id illi dicendum est esse gloriosus, ac nobis omnino utilis, quod ita sibi & nobis judicat. Nam *bonitas & statuta, iudicia Domini sunt.* Id est, tam justum & æquum est quod judicat, ut quod alibi etiam dicitur, *nec sit minuere neque adicere, nec sit invenire magna Dei.* Tam alta, tam mirabilia sunt, tam sapienter omnia condita, ut nihil potest nobis melius cogitari possit, aut debeat.

Adde quod quando aliquid vel gloriosus Deo, vel nobis utilius dicitur, non inquit comparatio cum his quæ Deus majora posset facere, sed cum istis solum quæ nobis viderentur æquiora si nostrum sequeremur sensum; Tunc autem quis non videat id melius esse quod sic esse Deus judicat, quam nos sentiamus, cum in adversis, præsertim corrumpantur sensus, & omne deprævetur iudicium? *O homo tu quis es qui respondes Deo?*

Rom. 9.

II. PUNCTUM.

SED gloriosus Deo & Christo est, ac nobis utilis, si Christus laborantes se reficiat, non ut labor ipse deficiat, ed ne ipsi laborantes labori suo deficiant.

Primo quidem de majore Divina gloria quæ inde provenit, sic apertè demonstrat. Nam cum tantò sit major Dei gloria, quantò eius divinæ perfectiones magis elucescunt, profectò hinc tres illæ notiores in quibus gloriam potissimum solet Deus, elucescunt splendidissimè, Potentia, Bonitas, & Sapientia. Dupliciter autem Potentia potest intelligi, primò Dominium absolutum quod habet Deus in universas creaturas ut de his statuat prout velit, Deinde Potentia ipsa sive facultas statuendi de omnibus prout ipse velit, quo utroque in sensu vide quanta hinc divina Potentia, quale Dei dominium! Tunc profectò præsertim apparet, quando non moti, non ægritudines, non onera quævis aliunde imposita, non labores corporis aut animi cedunt imperanti Christo, sed ipse, totus ipse homo cedit Christo, quando non cedit aut deficiat suo labori.

Certe quantò nobilior est creatura, vel quantò præstantior est illa pars creaturæ cuius exigitur obedientia, tantò etiam altius & superius agnoscitur esse dominium cui tale deferretur obsequium. At verò inter creaturas sublimiores quid præstantius homine, quid nobilior illa hominis parte qualibet eius constat, quo denique clarior tempore libertatem suam divino mancipare homines obsequio, nisi eum libenter liberrant Deo suo sic jubenti cuius imperium tam faciunt, ut ne tantisper à se solvatur, maluit se totis ipsis dissolvere? Est etiam possidenda servorum obsequia nihil servis Deus suis quam flagella, quam onera, quam labores immittat, non desinent tamen servire servis, & se beatiores prædicabunt servire laborantes & flagellatos tali suo Domino, quam si cuius servient alteri à quo vel ingentes acciperent laborum suorum proventus, vel breves exitus, Hoc est divinam agnoscere

Pa.

Potentiam, hoc est altissimum eius deprecia-
re dominium, hoc est quod enarrat gloriam Dei
longè clarius quàm coeli, terra, maria, quam u-
nivèrsæ quæ his continentur creaturæ, quæ cum
sint sensu & libertate destitutæ, minus Deo præ-
stant quicquid præstent quam homo liber & so-
lutus, qui se tamen liberè ac libenter totum Deo
suo tradit & subicit, quantiscumque in labori-
bus, angustiis, difficultatibus, ærumnis, morti-
bus, atque ipso etiam, si Deus jufferit, exhausto
inferno quo nihil truculentius. *Servus meus es
tu, elegisti.*

Qualis porro est illa Dei Bonitas in servos
suos cum ex una parte sic eos reficit, ut tantò mi-
nus laborent quantò libentius: ex alia parte sic
eos parat ad imensos gloriæ cumulos, ut tan-
tò magis mereantur quantò quid libentius tole-
rant! Potestne videri status eorū felicitior quo-
quis tantò magis mereatur, quantò minus labo-
ret? Hic est status servi laborantis quem reficit
Christus, hæc est eius Bonitas sic eos reficere la-
borantes. Nam si solum laborarent non refecti,
non essent quidem sine merito, nec sine præmio,
sed labor esset durus. Quod si verò sic reficeretur
ut omnino non laborarent, nonne simul ut
dicitū est non mererentur, quod esset illis durius
labore suo quantumvis duro. Laborat igitur ne
suodestudent meritò, sed tranquille laborant
ne si labor tranquillus non esset, non esset con-
stantis. *Labora sicut bonus miles Christi Iesu, num-
quam scilicet bonus miles nisi iustus castra vel
stationem suam deseruit.*

Sapientia denique divina hic elucet quando
hinc intelligunt facile homines, esse aliam vi-
ram ubi large suos compenset Deus, quos ita
vult laborantes in præsentia, ut labor illos nisi
cum vita deserat. *Cum enim virum iustum,* in-
quit sanctus Joannes Chrysostomus, *& multa
plenam virtute, innumera passum mala, & sic hinc
digressum videris, oportet ex hoc omnino aliquid de
illo iudicio cogitare: Si enim pro se homo laborantes
sine præmio & retributione abire non permittit,
multò magis eos qui tantum laboraverunt, num-
quam incoronatos remanere Deus doceretur. Si
autem ipsos laborum suorum retributione privare
non elegerit, omnino necesse est quoddam aliud tempus
esse post præsentiam finem per quod præsentia
laborum retributiones recipiant, Quam sanctus
Doctor rationem paulò post refert, & multo
dilatat fufius. Sed hæc sufficienter ad indicandas
illas divinas Perfectiones quæ ubi magis appa-
rent, ibi major elucet Dei Gloria; magis autem
apparent dum Christus sic suos reficit ut non illis*

labor deficiat seo labori laborantes non desint,
non se subtrahat, non fasscant, non deficiant,

Sic enim & illis longè magis utilis, quod e-
rat alterum propositionis caput, sive præteritum
species tempus, sive præsens, sive futurum.

Quis enim nostrum sine peccato? Quid verò
expiandis peccatis aptius quam posse semper
mereri, quàm posse semper id tibi comparare *2. Reg. 16.*
quo contracta dissolvat debita? Nonne David
audierat sibi remissam esse adulterij & homici-
dij culpam? sed non poenam, ac propterea dum
convitiis appeteretur, convitia libens tolerabat,
quia sic peccato suo puniendo se satisfacturum
credebat plenius.

De præsentia autem quid status opportunus,
quàm ut magis præsentem ac faventem tibi
Christum concilies? At quo id modo certius nisi
labore continuo, nisi tolerandis adversis, nisi
exantlandis difficultatibus? quo tempore sic
Christus certò adest, ut hoc Ipse certum designet
tempus quo præsertim adest, quasi non alio sic
præsens esset *Cum ipso sum,* inquit, *in tribulatio-
ne.* Quæ divina Psalmi verba S. Bernardus ex *Pj 90.*
planans; *Omne,* inquit, *gaudium existimemus eū
in tribulatione variis incidimus, non modo quia
per multas tribulationes oportet nos intrare in re-
gnum Dei, sed quoniam juxta est Dominus huic
tribulatio sunt corda. Si ambulaveris in medio um-
bra meritis, aut quidam, non timebo mala, quoniam
tu mecum es, Ita ergo nobiscum est, omnibus diebus
usque ad consummationem sæculi. Quando autem
nostrimus cum ipso. Et quæ plura de futuro
felicis æternæ præmio, quod ut certum ut
ampulum ut copiosum tibi compares, nihil præ-
sentius quam si laborare non desinas, cum labo-
ri merces ita ex æquo respondeat, ut æternæ
mensura beatitudinis sit labor vitæ præsentis.
Vnusquisque autem, inquit expressè Apostolus, *I. Cor. 3.*
*propriam mercedem accipiet, secundum suum la-
borem, Dei enim adiutores sumus. Et Psalmes Re-
gius; Labores manuum tuarum quia manducabis,
beatus es, & bene tibi erit. Manducari dicuntur la-
bores in hac vita quia id manducatur quod labo-
re paratum est: sed in celo manducantur labo-
res, quia celestis beatitudo sic ex illis conficitur
laboribus ut quantus fuit labor, tanta sit illa eccle-
stis futura beatitudo. Sicut quod manducatur
transit in manducantis substantiam, & illo solo
nutritur, sic labores quodammodo transeunt in
beatitudinem, & tantum cuique bene erit quan-
tum hic laborarit. Potestne aliquid cogitari uti-
lius aut beatius hoc labore quo æterna consta-
beatitudo?**

III. PUNCTUM

SIC ergo Christus laborantes reficit ut non penitus tollat laborem, sed laboris tedium ac molestiam. Non ut desistat labor, sed ne ut desistat labor, sed ne ut desistant laborantes; non ut liberentur onere, sed ut onus liberè libenterque ferant. Quia id scilicet & Christo est gloriofius, & cuiusvis utilius homini qui non magis nascitur ad laborem pro hac vita sustentanda, quam pro æterna possidenda. *Ut ne fatigemini, animis vestris deficientes. Disciplinam Domini ne abiciatis, nec deficiatis cum ab eo corripitur.* Non est verò tantum deficere si nihil agas, sed si levius aliquid aut quidquam aliud quam Christus vellet, suscipias. Quod certè tibi non cedit in prosperum, nam quid sine Christo agas? Quantumcunque sit illud leve ac facile, putane te aliquid sine illo posse? Putasne verò tibi cum affuturum, cum ab

eo quod vellet deficiis in id quod nolle? Nonne facilius agas cum Christo quidquid gravius ille iusserit, quam sine illo quidquid levius tibi elegeris? o quam propterea consideratè Sapiens: *Metuentes Dominum sustineto misericordiam eius: & non deflectatis ab illo, ne cadatis.* Misericordia scilicet Domini est quod laborantem reficiat & confortet, sed tamen sustinenda est illa misericordia, quia non sic reficit & confortat quin sit semper laborandum, & laboranti multa sustinenda quæ nisi sustineres, deficeres. Cavenda verò non minus est talis defectio, quam ipse casus animæ sempiternus.

Vide in 1. part. Dom. 4. Adventus, ubi multa his affinia. In 2. part. Fer. 6. Heb. 2. in Quadrag. In 3. part. Die 10. Augusti in Festo S. Laurentij, Et primam Homiliam D. Chrysostomi ad pop. Antioch. quæ tota pene est de hac singulari materia.

FERIA SEXTA.

DE TOLLENDO CHRISTI IUGO QUOD SUAVE EST.

Tollite Iugum meum super vos.

Iugum enim meum suave est, & onus meum leve. Matth. 11.

VERITAS PRACTICA.

Jugum Christi licet insuave, ferendum esset;
quanto magis suave?

RATIO EST, Quia quanto majora sunt rei agenda motiva, & minora impedimenta, tanto rei ferenda major est obligatio.

Sed quando proponitur Iugum Christi suave, majora sunt eius ferendi motiva, & minora impedimenta, quàm si proponeretur insuave.

Ergo magis ferendum est; Ergo si ferendum esset quantumvis asperum & insuave, quanto magis ferendum est leve ac suave? Quod tamen multi recusant.

I. PUNCTUM;

SIC profectò est quod præcedenti dicebatur discursu; tantique refert sibi firmiter illud persuadere, ut propterea Christus Dominus quæ modo consideranda occurrunt, consequenter addiderit: *Tollite iugum meum*

super vos, & paucis interjectis quæ remittuntur in crastinum, Iugum enim meum suave est, & onus meum leve. Quasi diceret: Cum me profiteor refecturum eos qui me in suis ærumnis ac laboribus convenient, tantum abest ut profitear me labores eorum penitus ablaturum, quin potius omnes admoneo ut tollant iugum meum super seipso, id est, laborent mecum, mecum operentur, mecum patientur. Non desinam tamen illos reficere, quia labor ille qui mecum suscipitur gratus est & jucundus; Jugum illud est suave & onus leve. Ne putetis talem esse refectio-nem & requiem animarum quam promitto, ut non sit vobis deinceps laborandum, non est ita, nam Jugum offero, jugum prædico, jugum impono quod est laboris & operæ signum. Ne verò etiam jugi ferendi laboribus & laborum difficultatibus deterreamini, tale est Jugum ut ferentibus non sit modò leve ac facile sed jucundum & suave.

Per hoc autem Christi jugum vel generatim intelligenda est universa Christianæ religionis disciplina, vel participatim quævis Veritas Præ-

dige